

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Чижмі Руслані Анатоліївні з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» на підставі прилюдного захисту дисертації «Патоморфологічна характеристика біомінералізації при злоякісних пухлинах яєчників» за спеціальністю 222 «Медицина» 2 травня 2024 року.

Чижма Руслана Анатоліївна 1997 року народження, громадянка України. Освіта вища: у 2020 році закінчила Медичний інститут Сумського державного університету МОН України за спеціальністю «Лікувальна справа», у період 2020-2021 років навчалася в інтернатурі в Медичному інституті Сумського державного університету за спеціальністю «патологічна анатомія». Вищу освіту ступеня доктора філософії здобувала в аспірантурі при кафедрі патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України. Освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» виконана в повному обсязі. Під час навчання в аспірантурі, здобувачка була виконавцем науково-дослідницької теми при кафедрі патологічної анатомії з фінансуванням за рахунок державного бюджету.

Дисертаційне дослідження виконане у відповідності з планом наукових досліджень кафедри патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету та являється складовою частиною науково-дослідної роботи № 0121U100471 «Стан мінералізованих тканин при застосуванні нових композитів з наночастинками Ag^+ та Cu^+ ».

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, доцент кафедри патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України Москаленко Роман Андрійович.

За матеріалами дисертації опубліковано 15 наукових праць: 5 статей, з яких 3 – у наукових фахових виданнях України, 2 – в закордонному журналі, які індексується наукометричною базою Scopus (Q2 та Q3), 1 – розділ монографії. За час роботи над дисертацією отримані результати були представлені у матеріалах 9 конференцій та конгресів, 5 з яких обліковуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science.

1. Чижма Р.А., Біденко М.В., Николенко - А.П., Піддубний А.М., Москаленко Р. А. Патологічна біомінералізація при пухлинах яєчників. «Вістник проблем біології і медицини» Випуск 4 (158). 2020 рік, 43-48.
DOI:10.29254/2077-4214-2020-4-158-43-48

Режим доступу: [https://vpbm.com.ua/ua/vyipusk-4-\(158\)-2020/14326](https://vpbm.com.ua/ua/vyipusk-4-(158)-2020/14326)

2. Чижма Р.А., Николенко А.П., Піддубний А.М., Москаленко Р.А. Аналіз захворюваності на злоякісні пухлини яєчників у Сумській області в 2014–2018 рр. Морфологія. 2021;15(1):73-8.

DOI: 10.26641/1997-9665.2021.1.73-78

Режим доступу: <http://morphology.dma.dp.ua/article/view/239873>

3. Chyzhma R, Piddubnyi A, Danilchenko S, Kravtsova O, Moskalenko R. Potential Role of Hydroxyapatite Nanocrystalline for Early Diagnostics of Ovarian Cancer. Diagnostics. 2021; 11(10):1741.

DOI: 10.3390/diagnostics11101

Режим доступу: <https://www.mdpi.com/2075-4418/11/10/1741>

4. Hyriavenko N, Lyndin M, Sikora V, **Chyzhma R,** Lyndina Y, Sikora K, Awuah WA, Romaniuk A. Neuroendocrine Tumor of the Fallopian Tube and Serous Adenocarcinoma of the Ovary: Multicentric Primary Tumors. Turk Patoloji Derg. 2023;39(2):161-166.

DOI: 10.5146/tjpath.2022.01589

Режим доступу:

<https://www.turkjpath.org/text.php?doi=10.5146/tjpath.2022.01589>

5. Чижма Р.А., Москаленко Р.А.. Імуногістохімічне дослідження раку яєчників з патологічною біомінералізацією. «Одеський медичний журнал», 2023 (4).

DOI: 10.32782/2226-2008-2023-4-7

Режим доступу: <https://journals.onmedu.od.ua/index.php/med/article/view/57/49>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Кореньков Олексій Володимирович – голова спеціалізованої вченої ради, доктор медичних наук, професор, доцент кафедри хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України. Відзначив, що дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни на тему «Патоморфологічна характеристика біомінералізації при злоякісних пухлинах яєчників» є самостійною та повністю завершеною роботою, що вирішує наукове завдання та присвячена актуальній проблемі сучасної медицини й виконана на високому науковому і методичному рівнях. Основні наукові положення та висновки логічно впливають з одержаних результатів та є достатньо обґрунтованими. Результати проведеного дослідження повністю відображені у наукових роботах дисертантки у достатній кількості – 15 публікацій (зокрема 5 статей, 9 тез доповідей та 1 розділу монографії), що повністю відповідає діючим вимогам. Ознак академічного плагіату,

фабрикації та фальсифікації у дисертації та наукових публікаціях здобувача при перевірці не встановлено.

Дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни на тему «Патоморфологічна характеристика біомінералізації при злоякісних пухлинах яєчників» за всіма показниками повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року, а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Дядик Олена Олександрівна – опонентка, докторка медичних наук, професорка, завідувачка кафедри морфології, клінічної патології та судової медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика МОЗ України. Дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни присвячена актуальній проблемі, оскільки рак яєчників є швидко прогресуючим захворюванням та призводить до летальних наслідків.

Вибрані методи дослідження сучасні, високоінформативні і повністю достатні для адекватного вивчення патологічної біомінералізації при раку яєчників у рамках поставлених у дисертаційній роботі меті і завдань. Дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни включає в себе імуногістохімічні та гістохімічні методи дослідження, які безперечно можуть використовуватись в ранній діагностиці пухлинного процесу.

Принципових недоліків щодо структури, змісту, оформлення, обсягу дисертації Чижми Р.А. не виявлено.

Дисертація Чижми Руслани Анатоліївни за актуальністю піднятої проблеми, методологією дослідження, обсягом, ґрунтовністю аналізу та інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципів наукових положень, науково-теоретичним та практичним значенням відповідає вимогам затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» в галузі знань 22 – Охорона здоров'я за спеціальністю 222 – Медицина, а її авторка заслуговує присудження ступеня доктора філософії.

Яковцова Ірина Іванівна – опонентка, докторка медичних наук, професорка, завідувачка кафедри патологічної анатомії та судово-медичної

експертизи Харківського національного медичного університету МОЗ України. Щодо актуальності дослідження, то дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни не викликає сумніву. Рак яєчників є одним із найбільш поширених онкологічних захворювань серед жіночого населення. Також, не зважаючи на прогрес в медицині, в онкології та морфології, рак яєчників діагностується на III – IV стадії пухлинного процесу, що значно погіршує прогноз та лікування даного захворювання.

За актуальністю, сучасним методичним рівнем виконання, новизною і практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю наукових положень і висновків, їхньою достовірністю та повнотою викладу в опублікованих працях, дисертаційна робота Чижми Р.А. на тему «Патоморфологічна характеристика біомінералізації при злоякісних пухлинах яєчників» вирішує актуальні завдання, а саме прогностичне значення раку яєчників та виявлення на ранніх стадіях захворювання, що повністю відповідає Вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 – «Медицина».

Нікітіна Ірина Миколаївна – рецензентка, докторка медичних наук, професорка, професорка кафедри акушерства, гінекології та планування сім'ї Сумського державного університету МОН України. Рак яєчників посідає одне з провідних місць серед онкологічних захворювань та є основною причиною смертності серед жіночого населення у всьому світі серед гінекологічних захворювань. Високий рівень смертності при раку яєчників зумовлений саме безсимптомним перебігом, прогресуванням пухлинного процесу та неефективністю скринінгових методів діагностики. На сьогоднішній день, в умовах постійного стресу кількість виявлення онкологічних захворювань значно зросла і рак яєчників не є виключенням. Детальне вивчення патологічної біомінералізації при раку яєчників в дисертаційній роботі Чижми Руслани Анатоліївни дозволить покращити ранню діагностику даного захворювання, маючи при цьому практичне та теоретичне значення. Результати імуногістохімічного дослідження тканини раку яєчників показують статистично достовірну різницю експресії таких остеобластичних маркерів, як OPN та SPARC між першою (з патологічною біомінералізацією) та другою (без патологічної біомінералізації) досліджуваними групами. При аналізі експресії Casp3 в досліджуваних

групах встановлено достовірну різницю між групою I та II. Це в свою чергу, дозволяє розглядати патологічну біомінералізацію в якості потенційної ранньої діагностичної ознаки раку яєчників. Також, в дисертаційній роботі Чижми Руслани Анатоліївни вперше встановлено присутність кальциту серед мінеральних фаз патологічної біомінералізації. Біомінерали розміром більше 200 мкм візуалізуються за допомогою ультразвукового дослідження.

Принципових недоліків щодо структури, змісту, оформлення, обсягу дисертації Чижми Р.А. не виявлено.

Отже, дисертаційна робота Чижми Руслани Анатоліївни на тему: «Патоморфологічна характеристика біомінералізації при злоякісних пухлинах яєчників» є завершеною науковою роботою, що стосується актуальності завдання, методичних підходів, обсягу, обґрунтованості аналізу та інтерпретації отриманих даних, повного викладу принципів наукових положень, теоретичним та практичним значенням повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка у повному обсязі заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Бойко Алесь Валеріївна – рецензентка, докторка медичних наук, доцентка, доцентка кафедри акушерства, гінекології та планування сім'ї Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України. Рак яєчників (РЯ) є найпоширенішим онкогінекологічним захворюванням, яке посідає третє місце після раку тіла та шийки матки. Незважаючи на те, що РЯ має нижчий рівень поширеності в порівнянні з раком молочної залози, летальність при даній патології в три рази вища. Одним з клінічних проявів раку яєчників є патологічна біомінералізація (ПБМ) або кальцифікація, яка притаманна у більшості випадків для серозних аденокарцином та представлена у вигляді псаммомних тілець (ПТ).

Наявність ПТ слугує достовірною патогномонічною ознакою при діагностиці неоплазій яєчників та виявляються як за допомогою інструментально-діагностичних методів дослідження, таких як ультразвукова діагностика, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, так і при гістологічному аналізі, що робить дисертаційне дослідження Чижми Руслани Анатоліївни надзвичайно актуальним і важливим. Робота виконана на високому методичному рівні. Матеріали повністю відповідають вимогам

щодо оформлення документації при виконанні дисертацій. Основні наукові положення та висновки, сформульовані в дисертації, логічно впливають з одержаних результатів та є достатньо обґрунтованими. Висновки та положення дисертації відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Методики дослідження є сучасними і адекватні вирішенню завдань дослідження. Статистичний аналіз даних здійснено в повному обсязі, їх вірогідність не викликає сумнівів. Дисертація за актуальністю, методичними підходами, новизною отриманих результатів, їх практичному значенню, об'ємом досліджень та рівнем методичного вирішення поставлених задач повністю відповідає всім вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради

«Утримались» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Чижмі Руслані Анатоліївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Голова спеціалізованої
вченої ради
2 травня 2024 р.

О.В. Кореньков